Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 133 (8623). ● 13 июль, 1985 йил ● ШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

БУТУН КУЧ-ҒАЙРАТ ЙИЛНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАШГА ҚАРАТИЛСИН

М. С. ГОРБАЧЕВнинг Минскдаги учрашувлари ва суҳбатлари

МИНСК, 11 июль. (ТАСС). Белоруссия мамлакатнинг иқтисодий потенциалида катта ўрин олиб турибди. Республика саноати, қишлоқ хўжалиги, фани яхлит халқ хўжалик комплексига салмоқли ҳисса қўшмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг бутун Белоруссия Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган учрашуви КПСС XXVII съездига тайёргарлик даврида хўжалик — сиёсий вазифаларни ҳал этиш билан боғлиқ бўлган кўпгина масалаларни муҳокама қилишга бағишланди. Учрашувда Белоруссия Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудирлари қатнашдилар.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Н. Зайков ҳозир бўлди.

Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. Н. Слюньков, республика Министрлар Советининг раиси В. И. Бровиков республикани социал-иқтисодий ривожлантириш планлари қандай бажарилаётганлиги, шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларининг ишлаб чиқаришдаги ишлари, партия ташкилотларининг турмуши ҳақида гапириб бердилар.

М. С. Горбачев учрашув қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

Ҳозир амалга оширилаётган ташкилий, сиёсий, иқтисодий ва кадрлар соҳасидаги тадбирлар ҳамда ўзгаришларнинг энг асосий моҳияти битта, у ҳам бўлса — мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг энг муҳим проблемаларини тезроқ ҳал этишдан, хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида партиявий раҳбарлик савиясини кўтаришдан иборат, деди у. Совет кишилари партия амалга ошираётган йўлни маъқулламоқдалар ва астойдил қўллаб-қувватламоқдалар. Белоруссия диёрида бу нарса яна бир бор тасдиқланди.

Кўпгина кўрсаткичлар жиҳатидан республика беш йиллик топшириқларини муваффақиятли уддаламоқда, деб уқтирди у. Ўтган тўрт йил мобайнида саноат маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини беш йиллик планда шу йиллар учун кўзда тутилган 19 процент ўрнига 22 процент кўпайтирди. Ўнинчи беш йилликда республикадаги миллий даромад ўрта ҳисобда 5,1 процент кўпайган бўлса, 1981—1984 йилларда 6,1 процент ортди.

Шу беш йилликни муваффақиятли тугаллаш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилиш — ҳозир жамики вазифалар орасида энг муҳимидир, деб таъкидлади М. С. Горбачев. 1985 йилги план ҳеч қандай тузатиш киритилмасдан бажарилиши керак. КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми бу масалани шу тарзда қўйди, бу масала амалда худди шундай ҳал этилиши лозим.

1985 йилги планнинг бажарилишини ташкил этишда хўжалик органларимиз, совет ва партия ташкилотлари, барча кадрларимиз ўртада турган вазифаларни қандай тушунаётганликлари, ташаббускорлик билан, новаторларча ёндашиб ва ишнинг кўзини билиб, бутун кучни сарфлаб ишлай олиш маҳоратлари синовдан ўтади.

Белоруссия ССР 1985 йилги план топшириқларини бажарибгина қолмай, ошириб ҳам бажараётганлигини қувонч билан таъкидлаймиз, деди М. С. Горбачев. Саноат ишлаб чиқаришнинг ўсиши йиллик планда кўрсатилган 4,1 процент ўрнига январь—июнь ойларида 5,9 процентни ташкил этди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш кўрсаткичлари ҳам йиллик топшириқдан илдамроқ бормоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси саноат ишлаб чиқаришини ривожлантириш йиллик планини ҳам муваффақиятли уддалаш учун реал имкониятлар яратди.

У республикада фан-техника тараққиёти ва капитал қурилишдаги ишларни яхшилаш асосида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш соҳасида авж олдирилаётган ишларни маъқуллаб гапирди. Аммо республика раҳбарлари, унинг партия, совет ва хўжалик кадрлари айрим соҳаларда янада активроқ ишлашлари лозим, деди сўзини давом эттириб нотиқ. Асосий умумий иқтисодий кўрсаткичлар бажарилган бир пайтда маҳсулотнинг конкрет турларини натура ҳолида ишлаб чиқариш борасида ҳали бирталай нуқсонлар мавжуд. Гарчи сизларда шартномаларни бажариш интизоми кейинги йилларда яхшиланган бўлса ҳам, аммо ўзларининг шартномавий мажбуриятларини бажармаётган корхоналар ҳали ҳам бор. Маҳсулотнинг сифати кўнгилдагидек эмас, бу гап айниқса халқ истеъмоли молларига тааллуқлидир.

Суҳбат чоғида М. С. Горбачев Озиқ-овқат программасини амалга ошириш соҳасидаги ишларни кучайтириш, агросаноат комплекси бошқарув органлари, ташкилотлари ва корхоналарининг янада актив ва аҳил ишлаши зарурлигига ҳозир бўлганларнинг эътиборини қаратди. Бу тармоқда республика олға томон силжимоқда, ишда тўғри йўналишлар белгилаб олинди, деб уқтирди у. Аммо бу ишларни ҳали етарли деб бўлмайди. Дон ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа баъзи маҳсулотларини етиштириш топшириқдан орқада қолмоқда.

Сизларда ибрат олса арзийдиган хўжаликлар бор, деди нотиқ. 1984 йилда элликтадан ортиқ хўжалик гектар бошига 40 центнердан ортиқ дон ҳосили олди; 58 та колхоз ва совхоз гектар бошига 300 центнердан зиёд картошка ҳосили етиштирди; 66 та хўжалик ҳар бош сигирдан 3,5—4 минг килограмм ва ундан ҳам кўпроқ сут соғиб олмоқда.

Давлатга дон, картошка, сабзавот, техника экинлари, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар сотиш ҳамда уларни марказлаштирилган фондларга етказиб бериш юзасидан белгиланган планларни тўла ва ошириб бажаришни таъминлаш ҳақида гап борди. Етиштирилган жамики ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олиш, ҳар қандай об-ҳаво шароитларида ҳосилнинг тўла-тўкис сақлаб қолинишини таъминлаш — биринчи галдаги вазифадир. Ҳар бир хўжалик, район, область, республика имкони борича кўпроқ йирик ва ширали хашак ғамлаб олиши, жамоат чорвасини, шунингдек гражданларнинг шахсий чорва молларини ем-хашак билан тўла-тўкис таъминлаш учун ҳамма ишни қилиши зарур.

Баъзи область ва республикаларда маҳаллий ходимлар аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш вазифасини марказий органларга юклаб, ўзлари шу маҳсулотларни етиштиришни кўпайтириш ҳамда уларни асраш, қайта ишлаш ва шу маҳсулотлар билан савдо қилишни яхшилаш юзасидан тузукроқ чораларни амалга оширмаётганликларини кўрсатувчи фактлар бор, деб уқтирди М. С. Горбачев. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Маҳаллий органлар озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун жойлардаги ҳамма резервлардан тўла-тўкис фойдаланишлари лозим.

Нутқда интизом ва тартибни мустаҳкамлашда меҳнат коллективларининг ташаббусини, масъулиятини янада ошириш зарурлигига эътибор қаратилди.

М. С. Горбачев СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси асосан маъқуллаган асосий йўналишлари лойиҳасига тўхталиб, контрол рақамларда белгиланган топшириқлар тиғиз эканини таъкидлади. Ҳозир партия барча бўғинларининг, ҳамма меҳнат коллективларининг куч-ғайратларини белгиланган — контрол рақамларга эришибгина қолмай, шу билан бирга уларни ошириб ҳам бажариш имкониятларини топишга қаратиш керак. Планни пухта равишда мувофиқлаштириш, экономикани ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги кўрсаткичларини яхшилаш зарур.

Янги беш йиллик планни тайёрлаш — хўжалик ва маданиятни ривожлантириш топшириқларини ишлаб чиқишдангина иборат бўлиб қолмай, бошқарув системасини яхшилашдан ҳам иборатдир,— деди сўнгра нотиқ. Республикангизнинг ҳам иштирокида кенг миқёсда ўтказилаётган экспериментларни эътиборга олиб, бу йил янада қайишқоқ, замонавий хўжалик механизмининг яхлит системасини ишлаб чиқишни мўлжалламоқдамиз. Бу механизм корхонанинг ташаббуси ва масъулиятини оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўлидаги ҳар қандай тўсиқлар ва тўғаноқларни бартараф этишга, меҳнат самарадорлигини интенсивлаш ва ҳар томонлама оширишга қаратилган.

Айниқса КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати қабул қилган қарорларни бажариш, партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари фаолиятининг ҳамма соҳаларида сўз билан ишнинг бирлигини таъминлаш борасида ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтириш масалалари нутқда катта ўрин олди. Биз ҳаракатимизни жадаллаштириш масалаларини шу қадар ўткир қилиб қўйган ҳозирги пайтда қабул этаётган қарорларимизни амалда рўёбга чиқариш барча кадрларнинг диққат марказида туриши керак.

Баъзи раҳбарлар ўз ишларини суст қайта қураётганликлари, ишнинг расмий усулларига ҳаддан ташқари ёпишиб олганликлари, янги вазифаларнинг характерини тушунмаётганликлари, баъзан эса масъулиятсизлик қилаётганликлари сабабли шулар ҳақида гапиришга тўғри келмоқда. Эндиликда қарорларнинг тақдири кўп жиҳатдан шу қарорларни амалга ошириш масалалари илк босқичнинг ўзидаёқ нақадар чуқур ва аниқ-равшан ишлаб чиқилиши билан белгиланади.

М. С. Горбачев сўзининг охирида бундай деди:

Республика коммунистлари, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари хўжалик ва маданий қурилишдаги кўпгина ютуқлари билан фахрланишга ҳақлидирлар. Партиямизнинг синалган жанговар отряди, Марказий Комитетнинг ишончли таянчи — республика партия ташкилоти Белоруссия меҳнаткашларининг бунёдкорлик фаолиятига бошчилик қилмоқда. Республика партия ташкилоти совет Белоруссиясининг қарор топиши ва ривожланиши барча босқичларида сўзи ва иши билан одамларни меҳнатга ва жангга руҳлантириб келди, Ленин кўрсатган тўғри йўлдан олға бошлади.

Мамлакат олдида кенг миқёсли, мураккаб, ўз характери жиҳатидан новаторлик вазифалари турган ҳозирги пайтда коммунистлар, шаҳар ва қишлоқнинг барча меҳнатчилари Белоруссия Компартияси Марказий Комитети раҳбарлигида ҳаёт тақозо этаётган юксак талаблар даражасида бўлишларига, Ватанимизнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш учун курашдаги куч-ғайратларини кўпайтиришларига аминман.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шу куни В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйди.

Ғалаба майдонида Ватанимизни фашист босқинчилардан озод қилиш учун жангларда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатган Совет Армияси жангчилари ва партизанлар шарафига обида қўйилган. Уларнинг хотирасига бу ерда мангу олов ёқилган. М. С. Горбачев обида пойига гулчамбар қўйди. Гулчамбарнинг қизил лентасига: «Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси Марказий Комитетидан» деган сўзлар ёзиб қўйилган.

У «Хатинь» ёдгорлик комплексини зиёрат қилди.

Михаил Сергеевич Минскда бўлган вақтида шаҳар аҳолиси билан учрашиб, суҳбатлашди.

* * *

11 июлда М. С. Горбачев Минскдан Москвага жўнаб кетди. Аэропортда уни Н. Н. Слюньков, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. Е. Поляков, В. И. Бровиков, республика ва шаҳарнинг бошқа партия ҳамда совет раҳбарлари кузатиб қолдилар.

* * *

Москвадаги аэродромда М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, Н И. Рижков, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

(ТАСС).

М. С. ГОРБАЧЕВнинг раҳбар ҳарбий кадрлар билан учрашуви

Яқинда Белоруссия ҳарбий округида раҳбар ҳарбий кадрларнинг йиғилиши бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 10 июль куни йиғилиш қатнашчилари билан учрашди ва уларнинг ҳузурида нутқ сўзлади.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали С. Л. Соколов, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Н. Зайков қатнашдилар.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Область партия комитети бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида областни 1985 йилнинг биринчи ярмида социал-иқтисодий ривожлантириш планининг бажарилиши якунларини кўриб чиқди. Область саноат корхоналари маҳсулот реализация қилиш, ялпи маҳсулот тайёрлаш ва меҳнат унумдорлиги бўйича олти ойлик планни бажармаганлиги қайд қилиб ўтилди. Ангрен кўмир разрези, Олмалиқдаги рўзғор химияси заводи ва мебель комбинати, «Ташхимсельмаш» заводи, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва қатор бошқа корхоналар ҳамон қониқарсиз ишламоқдалар.

Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш плани тўла бажарилмади. Тошкент, Олмалиқ шаҳарлари, Коммунистик, Янгийўл районлари корхоналари бундай буюмлар тайёрлашда катта қолоқликка йўл қўйдилар. Область маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси, область матлубот жамияти ва область қишлоқ хўжалик бошқармаси корхоналари топшириқларни муттасил уддалай олмаяптилар.

Кўпгина саноат корхоналари коллективлари маҳсулот таннархининг ошишига йўл қўйдилар. Қатор шаҳарлар ва районлар саноатида янги техникани жорий қилиш планлари тўла ҳажмда бажарилмаяпти, унинг самарадорлиги пасайиб кетмоқда.

Ангрен, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари, Оҳангарон, Паркент, Чиноз районлари корхоналарида ёқилғи, металл, электр энергияси, газ беҳуда сарфланмоқда. Кўпгина коллективлар тежамкорлик бўйича топшириқлар ва мажбуриятларини бундай маҳсулотларни сарфлаш нормаларини ошириш ҳисобига бажармоқдалар.

Меҳнат интизомини бузиш ҳолларига қарши курашда жамоатчилик фикри — ишчи йиғилишлари, ўртоқлик судларининг таъсир кучидан суст фойдаланилмоқда.

Капитал қурилишида ишларнинг аҳволи яхшиланиш томон бормоқда. Уй-жойлар, мактаблар, тиббий муассасаларни фойдаланишга топшириш ярим йиллик планлари бажарилди. Ишга туширилаётган объектларнинг сифати яхшиланмоқда. Муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган объектларда ишчи ва моддий-техника ресурсларини янада жамлаш давом этмоқда.

Айни вақтда капитал маблағларни ўзлаштириш, қурилиш-монтаж ишлари планлари бажарилмади. «Главташкентстрой»нинг пудрат ташкилотлари, «Ташоблсельстрой», 23-, 6-, «Узбекшахтострой», «Узбекметаллургстрой» трестлари ишларни олиб боришда план топшириқларидан орқада қолмоқдалар. 160-қурилиш тресті «Қуёш» илмий-ишлаб чиқариш комплекси қурилишини ниҳоятда қониқарсиз амалга оширмоқда.

Область партия комитети бюроси шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари, хўжалик ташкилотлари зиммасига КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларига амал қилиб, биринчи ярим йиллик якунларини чуқур таҳлил қилиш, бошланғич партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарларининг куч-ғайратини меҳнат коллективлари ишидаги камчиликларни бартараф этишга сафарбар қилиш вазифасини юклади. Партия органларининг КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб ўтказилган кенгаш кўрсатмаларини сўзсиз бажариш бўйича вазифалари аниқ белгилаб берилди. Корхоналарни техникавий қайта ускуналашнинг боришига, барча турдаги ресурсларнинг иқтисод қилинишига, КПСС нинг XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада авж олдиришга партия таъсирини кучайтиришга алоҳида эътибор берилди.

Область партия комитети бюросида Бекобод шаҳар партия комитети, Собир Раҳимов район партия комитети, Янги Ангрен ГРЭСи ва Ангрен кўмир разрези хўжалик раҳбарлари ва партия ташкилотларининг коммунал хўжалигини, саноат корхоналарини 1985—1986 йиллар кузги-қишки мавсумга тайёрлаш бўйича ишлари ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Текшириш шуни кўрсатдики, барча корхоналар ва ташкилотларда тадбирлар ишлаб чиқилган, уларда ўтган йилги қиш мавсумида йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишга алоҳида эътибор берилган. Бироқ, қиш мавсумида ишлашга тайёргарлик бўйича амалга оширилган ижобий ишлар қатори катта камчиликлар ҳам аниқланди. Жумладан, Бекобод шаҳар партия комитети ва Собир Раҳимов район партия комитети, Янги Ангрен ГРЭСи ва Ангрен кўмир разрези раҳбарлари ҳамда партия ташкилотлари белгиланган тадбирларнинг бажарилиши устидан лозим даражада назорат олиб бормаяптилар, барча ремонт хизматлари ишини суст уюштирмоқдалар, графикларни турли позициялар бўйича барбод бўлишига йўл қўймоқдалар. Қабул қилинган қарорда область халқ хўжалиги барча тармоқларининг ҳар қандай об-ҳаво шароитларида ҳам бир маромда ишлашини таъминлаш имконини берадиган йўл-йўриқлар белгиланди, вазифалар қўйилди.

Область партия комитети бюроси «Алмаликсвинецстрой» тресті партия комитетининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ва область партия комитетининг IV пленуми қарорлари асосида қурилиш ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, ишга тушириладиган объектлар сифатини яхшилаш, қувватларни ўз вақтида ишга тушириш бўйича ишини муҳокама қилиб, шуни қайд қилдики, трест партия комитети қурилиш ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, ишга тушириладиган объектлар сифатини яхшилаш, қувватларни ўз вақтида фойдаланишга топширишни таъминлашга маълум даражада таъсир кўрсатмоқда.

Айни вақтда трест партия комитети фаолиятида яхши томонга қараб туб ўзгариш ҳали ҳам бўлганича йўқ. У ҳамон Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини амалга ошириш бўйича ишларнинг актив ташкилотчиси бўла олганича йўқ, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги катта камчиликлар билан муросасозлик қилмоқда, кўпинча хўжалик раҳбарларининг вазифасини бажаряпти. Партиявий раҳбарликнинг умумтрест партия йиғилишлари, коммунистларнинг улар томонидан хизмат ва устав вазифаларини бажарилиши ҳақидаги ҳисоботлари каби формалари суст фойдаланилмоқда. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш бўйича ишлар изчил олиб борилмаяпти.

Шу камчиликлар Олмалиқ кон-металлургия комбинати қувватлари янада ривожлантирилишини таъминлашга даъват этилган трестнинг бу беш йилликда иккинчи йил қурилиш-монтаж ишлари планини уддалай олмаслигига олиб келди.

Область партия комитети бюроси трест партия, касаба союз ташкилотлари, маъмурияти зиммасига 1985 йил топшириқлари сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун ташкилий ва сиёсий ишларни қатъий кучайтириш, бу ишларни меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётдаги активлигини оширишга, коллективнинг область экономикасини ривожлантиришга қўшадиган ҳиссасининг кўпайишига йўналтиришлари керак.

Область партия комитети бюросида қатор бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЕДАКЦИЯСИ ВА ТОШКЕНТ ИЛМИЙ МАРКАЗИНИНГ ДАВРА СУҲБАТИ

Суратда: давра суҳбати қатнашчилари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» редакцияси Тошкент илмий маркази билан биргаликда «ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ — ЭКОНОМИКАНИ ИНТЕНСИВЛАШТИРИШНИНГ ЭНГ МУҲИМ РЕЗЕРВИ» мавзусида давра суҳбати ўтказди.

Газетамизнинг 2-, 3-бетларида ана шу давра суҳбати эълон қилинмоқда.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИ ЯНГИ УЧАСТКАСИ ҚУРИЛИШИНИНГ АЛОҲИДА ЎРНАК КЎРСАТГАН ҚАТНАШЧИЛАРИНИ СССРНИНГ ОРДЕН ВА МЕДАЛЛАРИ БИЛАН

МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

В. И. Ленин номидаги Тошкент метрополитени янги участкаси қурилишида эришган муваффақиятлари учун қуйидагилар **мукофотлансин:**

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Люстер Георгий Борисович — «Ташметрострой» трестининг 2-қурилиш-монтаж бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН

Токарчук Леонид Григорьевич — «Ташметрострой» трестининг 2-тоннель отряди комплекс бригадаси бошлиғи.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Абдуллаев Зикир — «Ташметрострой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси сувоқчиси.

Кушаков Владимир Егорович — «Ташметрострой» тресті механизациялаш бошқармасининг экскаватор машинисти.

Мухин Борис Алексеевич — «Ташметрострой» трестининг 2-тоннель отряди комплекс бригадаси бошлиғи.

Синельников Геннадий Фёдорович — республика «Узстройиндустрия» саноат бирлашмаси 2-темир-бетон буюмлар заводининг электр пайвандчиси.

Сулимов Валерий Николаевич — «Ташметрострой» трестининг 3-қурилиш-монтаж бошқармаси проходкачиси.

Чупина Анна Анифановна — «Ташметрострой» трестининг 2-қурилиш-монтаж бошқармаси сувоқчиси.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН

Аскеров Алис Оғакерим ўғли — «Союзметроспецстрой» бошқармасининг гранитчи тоштароши.

Дехта Валерий Александрович — «Ташметрострой» трестининг 2-қурилиш-монтаж бошқармаси участка бошлиғи.

Кузьмин Александр Иванович — «Ташметрострой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси проходкачиси.

Муротов Сайдулла — В. И. Ленин номидаги қурилаётган метрополитен Тошкент дирекциясининг бошлиғи.

Насибулин Анвар Ғиниятович — Тошкент областидаги Ғазалкент тошга ишлов бериш комбинатининг директори.

Пименов Евгений Фёдорович — «Ташметрострой» трестининг 2-тоннель отряди комплекс бригадаси бошлиғи.

(Давоми бор).

ВАҚТНИ БОЙ БЕРМАЙ, АКТИВ ҲАРАКАТ ҚИЛАЙЛИК

Ўртоқ М. С. Горбачевнинг 1985 йил 26 ва 27 июнь кунлари Днепропетровск металлургия заводи коллективи билан учрашувда ва Украина республика партия ташкилоти активи йиғилишида сўзлаган нутқлари «Вақтни бой бермай, актив ҳаракат қилайлик» деган сарлавҳа билан алоҳида китобча қилиб чиқарилди.

Китобча сиёсий адабиёт нашриётида босмадан чиқди.

(ТАСС).

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш, давлатга дон сотиш, уруғлик фондини ғамлаб қўйиш ҳамда донни ташиш бўйича областлар, районлар, совхозлар, колхозлар ҳамда автоколонналар ўртасида ўтказилган социалистик мусобақанинг 1985 йил 11 июлгача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ҳамда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Наманган области,
Тошкент области,
Бухоро областининг Шофиркон райони,

Наманган область Поп районидаги «Найман» совхози,

Бухоро область Шофиркон районидаги «Тамбов» совхози,

Самарқанд область Жомбой районидаги «Коммунизм» колхози,

Тошкент шаҳар марказлаштирилган юк ташиш автотрестининг 127-автокорхонаси автоколоннаси.

(ЎзТАГ).

ҒАЛЛА — ДАВЛАТГА

ИККИ РАЙОН РАПОРТИ

КОММУНИСТИК

РАЙОН ғаллакорлари давлатга бошоқли дон сотиш планини муддатидан илгари бажардилар. Қабул пунктларига пландаги 1314 тонна ўрнига 1324 тоннадан ортиқ ғалла топширилди. Ҳосилнинг асосий қисми юқори сортларга сотилди. Бу ғалабага райондаги «Политотдел», «Правда» колхозлари ҳамда Охунбобоев номли совхоз деҳқонлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда лалмикор ерларнинг ҳар гектаридан 14 центнердан ошириб ҳосил олишга эришилди.

Бошоқли дон экинлари ўрим-йиғимини пухта ва сифатли ўтказишда механизаторларнинг ҳиссаси катта бўлди. «Правда» колхозининг Жолғос Зинатуллин, Жумадулла Асатуллаев, «Политотдел» колхозининг Одил Оқбоев сингари комбайнчилари ўз агрегатларини юқори унум билан ишлатиб, мусобақада пешқадамлик қилдилар. Уларнинг ҳар бири 120 гектар ердаги бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олдилар. Умуман район бўйича 25 та комбайн бетўхтов ишлатилди.

ТОШКЕНТ

ТОШКЕНТ районидан ҳам хушхабар келди. КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақани авж олдириб юборган ғаллакорлар дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Олти иш кунида бошоқли дон сотиш йиллик плани бажарилди. Давлатга пландаги 100 тонна ўрнига 109 тоннадан зиёд дон топширилди.

Бу ютуққа райондаги Ленин номли, С. Раҳимов номли ҳамда «Ленин йўли» колхозларининг ғаллакорлари катта ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда бошоқли дон экинларидан, айниқса, мўл ҳосил етиштирилди.

Районда ғалла ўрим-йиғимини якунлаш билан биргаликда сомон йиғиб олиш, ерларни шудгорлаш каби тадбирлар ҳам бошлаб юборилди.

ЯНГИОБОД ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Янгиобод шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

К. М. Тимофеев пенсияга чиққанлиги муносабати билан пленум уни шаҳар партия комитетининг биринчи секретари вазифасидан озод этди.

Илгари Олмалиқ шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари бўлиб ишлаган Н. Г. Носков шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси этиб сайланди.

Т. Й. Йўлдошев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари вазифасидан озод этди.

Илгари шаҳар партия комитети ташкилий бўлимининг мудири бўлиб ишлаган А. В. Крайнов шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари этиб сайланди.

Г. И. Кукушкина ўз мутахассислиги бўйича ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни шаҳар партия комитетининг секретари вазифасидан озод этди.

Илгари шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган Л. И. Қўлдошева шаҳар партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси этиб сайланди.

Пленум ишида Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари С. М. Нестеренко иштирок этди ва нутқ сўзлади.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ — «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЕДАКЦИЯСИ ВА

КОММУНИСТИК партия совет халқи олдига ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда экономикани интенсивлаш сари тубдан бурилиш ясаш вазифасини қўймоқда. Бунда шунчаки халқ хўжалигини ўстириш суръатларини ошириш назарда тутилаётгани йўқ. Гап тараққиётимизнинг янги сифати ҳақида, стратегик муҳим соҳаларда тезроқ илгари силжиш, ишлаб чиқариш структурасини қайта қуриш, бошқарувнинг самарали формаларига ўтиш, социал проблемаларни тўла-тўкис ҳал қилиш ҳақида бормоқда.

Ана шу вазифалар КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленуми қарорларида, Марказий Комитетда фан-техника тараққиёти масалаларига бағишлаб ўтказилган кенгашда, Тошкентда бўлиб ўтган республика партия-хўжалик активи йиғилишида аниқ-равшан белгилаб берилди. Бу қайта қуришнинг бош йўналиши социалистик хўжалик афзалликларидан янада чуқурроқ ва ҳар тарафлама фойдаланишдан иборат эканлиги таъкидланди.

Эндиликда фан-техника тараққиётини тезлаштириш юзасидан белгиланган кўрсатмалар партиявий ҳужжат билан янада конкретлаштирилди. Шу тариқа бутун мамлакатимиз, республикамиз, областимизда ишнинг навбатдаги янада муҳимроқ босқичига — ишлаб чиқилган стратегияни рўёбга чиқариш соҳасидаги амалий фаолият босқичига киришилмоқда.

Илмий-тадқиқот муассасалари, олий ўқув юртлари, ишлаб чиқариш корхоналари, колхозлар, совхозларда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш бўйича аниқ амалий тадбирлар белгиланмоқда.

Асосий эътибор фан-техника революциясини амалга оширишда етакчи ўринни эгалловчи машинасозликни ривожлантириш, электрон-ҳисоблаш машиналарини жорий этиш, информатика хизматидан унумли фойдаланиш, мураккаб техникани бошқаришни пухта биладиган, унинг қадрига етадиган кадрлар тайёрлашга қаратилмоқда. Лекин илмий тадқиқотлар самарадорлигини ошириш, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш билан боғлиқ қатор муаммолар, бартараф қилиниши зарур бўлган камчиликлар бор.

Давра суҳбатида иштирок этган Тошкент илмий маркази раисининг ўринбосари, техника фанлари кандидати Қ. М. ИНОҒОМОВ, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг кафедра мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Р. Ғ. МАҲКАМОВ, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-текшириш институтининг директори, техника фанлари кандидати А. Ҳ. ҲОЖИЕВ, Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг илмий ишлар бўйича проректори, техника фанлари доктори Ш. У. ЙЎЛДОШЕВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари, техника фанлари доктори Н. А. МЎМИНОВ, Тошкент политехника институти Чирчиқ филиали ноорганик моддалар технологияси кафедрасининг мудири, доцент А. Т. ДАДАХЎЖАЕВ, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бўлим мудирининг ўринбосари Х. Р. ЖАЛИЛОВ, Тошкент районидаги «Тошкент» совхозининг бош инженери М. УСМОНОВ ўртоқлар республикада, областимизда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, фан билан ишлаб чиқариш алоқасини мустаҳкамлаш, илмий изланишлар асосида қўлга киритилаётган ютуқларни амалда жорий қилиш, илмий муассасалар фаолиятини аниқ бир мақсадга йўналтириш, фан-техника тараққиётини тезлаштиришга ҳалақит бераётган тўсиқларни дадил енгиб ўтиш ва бу соҳалардаги мавжуд муаммоларни ҳал этишни тезлатиш билан боғлиқ бўлган масалалар бўйича фикр-мулоҳазаларини баён қилдилар, тажрибалар алмашишди.

Суҳбат ошкора фикр юритиш, савол-жавоб ва мунозара тарзида ўтди.

Комплекс программалар асосида

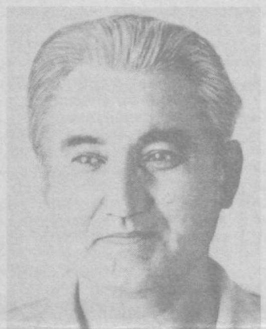

Қ. М. ИНОҒОМОВ: — Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига комплекс ёндашмасдан туриб халқ хўжалигини интенсивлаш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш қийин. Тошкент область партия комитети Ўзбекистон ССР Фанлар академияси билан ҳамкорликда Тошкент илмий марказини ташкил этишда ҳам шу масалага катта эътибор берган эди. Ҳозирги пайтда илмий марказ раҳбарлиги остида «Пахта», «Озиқ-овқат», «Металл» ва бошқа комплекс программалар амалга оширилмоқда. Уларни бажариш мазкур соҳалар бўйича илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш ишларини олиб бораётган, турли министрликлар ва идораларга қарашли тармоқ институтлари, лойиҳа-конструкторлик бюролари куч-ғайратини бирлаштириш имконини беради.

Олимлар, конструкторлар, технологлар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар ҳамкорлиги натижасида замонавий, таркибий шпинделли пахта териш машинаси яратилди. «Ташсельмаш» заводида уни ишлаб чиқариш йўлга қўйилганлигига саккиз йил бўлди. Янги пахта териш машинаси механик-ҳайдовчилар, хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларга жуда маъқул тушди. Чунки таркибий шпинделлар ўрнатилган пахта териш машинасининг унумдорлиги бошқаларникига қараганда 20—30 процентга кўпроқдир. У ишлатилганда ерга тўкиладиган пахта миқдори икки марта камаяди. «Зангори кема» пахтазорда шудринг тушган пайтда ҳам ишлайвериши билан ажралиб туради. Бу машинанинг шпинделлари ўзи тозаланиши туфайли уларни тозалаш учун машинани бир кунда 10—12 марта тўхтатишнинг ҳожати йўқ. Тажрибада бундай ҳар бир машина мавсумда хўжаликка 1000—1500 сўмдан иқтисодий самара бериши исботланди. Таркибий шпинделларни тайёрлаш учун хорижий давлатлардан харид қилинадиган камёб пўлат трубалар ҳам талаб этилмайди. Таркибий шпинделларни автори сифатида шуни айтмоқчиманки:

Таркибий шпинделли машиналарнинг бу ва бошқа афзалликларига қарамай «Ташсельмаш» заводида йилига бор-йўғи ана шундай 1 мингта «зангори кема» ишлаб чиқариляпти. Бу корхонада тайёрланаётган пахта териш машиналарининг ўндан бир қисмини ташкил этади. Улар пахтачилик хўжаликлари эҳтиёжларини қондириш учун етарли эмас.

Умуман фан-техника тараққиётини жадаллаштириш учун областдаги илмий потенциалдан самаралироқ фойдаланиш зарур. Тошкент илмий маркази КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб ўтказилган кенгашда олдинга сурилган вазифалардан келиб чиққан ҳолда илмий тадқиқотларни мувофиқлаштириб бориш, янги техника ва прогрессив технологияни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш учун янада қатъият билан кураш олиб боради.

Тараққиётимизнинг бош йўналиши

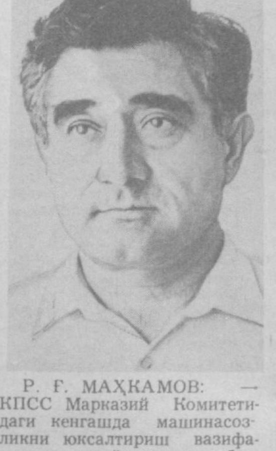

Р. Ғ. МАҲКАМОВ: — КПСС Марказий Комитетидаги кенгашда машинасозликни юксалтириш вазифаси тараққиётимизнинг бош йўналиши эканлиги алоҳида таъкидланди. Зеро, илм-фанни ишлаб чиқариш билан бирлаштириш, унга илғор ғояларнинг таъсирини ўтказиш амалда машиналар ва технология орқали рўёбга чиқади. Шу мақсадда машинасозликка сарфланадиган капитал маблағни 1,8—2 бараварга кўпайтириш кўзда тутиляпти.

Ўзбекистон машинасозликнинг йирик марказига айланган. Республикамизда ҳозир 320 га яқин машинасозлик заводида тракторлар, пахта териш, бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, тўқимачилик ва пахта тозалаш ускуналари ва турли техника воситалари ишлаб чиқарилмоқда. Мамлакатимизда энг йириклардан бири ҳисобланган мотор заводи қурилмоқда.

Лекин машинасозлик соҳасида жиддий муаммолар мавжуд. Қатор машиналарнинг иш унуми, сифати, пишиқ-пухталиги шу куннинг талаби даражасида эмас. Жумладан, пахта тозалаш заводларининг машина-ускуналари амалда автоматика элементлари билан таъминланмаган, сифати паст. Бу ишлаб чиқарилаётган тола сифатига таъсир қилмоқда.

Тошкент ва Қўқонда ишлаб чиқарилаётган тўқимачилик машиналари замон талабидан орқада қолмоқда. Уларда ҳар мингта калава ҳисобига ипларнинг узилиши соатига юзтадан кўпроқни ташкил этади. Бу тўқимачилар иш унумини оширишга тўсқинлик қиляпти.

Бу муаммоларни ҳал этиш устида қатор илмий-тадқиқот, конструкторлик ташкилотлари, олий ўқув юртлари, пахтачилик саноати марказий илмий-тадқиқот институти, САИМЭ, «Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика ва иншоотларни сейсмик мустаҳкамлиги институти, Тошкент политехника, қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари, тўқимачилик ва енгил саноат институтлари иш олиб бормоқдалар. Бироқ, улар турли министрлик ва идораларга тегишли эканликлари, уларнинг иши мувофиқлаштириб турилмаётганлиги сабабли илмий-тадқиқотлар самараси кўзланган даражада бўлмаяпти.

Республикамизда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузурида махсус машинасозлик илмий-тадқиқот институтини ташкил этиш зарурати пишиб етилди. Унинг асосида пахтачилик комплекси, тўқимачилик ишлаб чиқариши, автомобиль транспорти учун янги авлод машиналарини яратиш, уларни ўзлаштириш ва жорий этиш ишларини аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда йўлга қўйиш мумкин бўларди.

Биз институтимиз олимлари, жумладан, кафедрамиз пахта тозалаш саноати учун мукаммал машиналар яратишга етарлича ҳисса қўшмаётганликларини ҳам тан олишимиз керак. Ўн иккинчи беш йилликка белгиланган режаларимизда институт илмий потенциалидан самаралироқ фойдаланиш, олий мактаб фанининг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлашга кенг ўрин берилмоқда.

Роботлар йўлидаги тўсиқлар

Н. А. МЎМИНОВ: — Партия ҳозирги кунда олдимизга меҳнат унумдорлигини бир неча процентга эмас, балки бир неча баравarga кўпайтириш вазифасини қўймоқда. Бу ғоят масъулиятли ва мураккаб вазифани ишлаб чиқаришни ташкил этишни тубдан ўзгартирмасдан ҳал этиб бўлмайди. Робот техникасидан ва эпчил автоматлаштирилган ишлаб чиқаришни қўллаш орқалигина кўзланган натижага эришиш мумкин. Масалан, машинасозликда эпчил автоматлаштирилган ишлаб чиқаришни жорий этиш меҳнат унумдорлигини 5—6 марта ошириш имконини беради.

Республикамизда робот ва манипуляторларни ишлаб чиқиш, уларни қўллаш билан боғлиқ бўлган ишларни мувофиқлаштириб бориш бирлашмамиз зиммасига юклатилган. Манипуляторлар — бу техник жиҳозлардан ташкил топган оддий механизм бўлиб, биргина оддий ишни: масалан, юкни кўтариш, тушириш, қисиш каби ишларни бажаради. Роботлар эса мураккаброқ программа асосида ишлайди.

Корхоналарга рақамли программа асосида бошқариладиган дастгоҳларнинг кириб келиши деталларни тайёрлаш ва ўлчаш жараёнларини автоматлаштириш имконини берди. Бироқ деталларни юклаш ва тушириш, қирқиш асбобларини алмаштириш жараёнлари қўл кучи ёрдамида бажарилаверди. Шу сабабли рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳлар ҳам кўп ишчилар ёрдамида ишлатилиб келинмоқда. Бу ишлаб чиқаришни тўлиқ автоматлаштириш учун малакасиз ишни бажараётган ишчини машина-автомат яъни робот билан алмаштиришни тақозо этади.

Кейинги вақтда микроэлектрон ҳисоблаш машиналари асосида мукаммаллашган бошқариш системаси билан жиҳозланган саноат роботлари ишлаб чиқарила бошланди. Улар асосида роботлаштирилган технологик комплекслар ва оқибат натижада эпчил автоматлаштирилган ишлаб чиқариш системалари бунёд этиляпти.

Ишлаб чиқаришни роботлаштириш, эпчил автоматлаштирилган системаларни жорий қилиш иттифоқ-республика министрлигига қарашли корхоналарда бирмунча дуруст амалга оширияпти. Лекин республика министрликларига қарашли корхоналарда бу соҳада сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Роботлаштириш «модаси»га берилиб кетиш ҳам ўринли эмаслигини айтиш лозим. Баъзи корхоналарнинг раҳбарлари ишлаб чиқариш эҳтиёжлари, ўз шароитларини ҳисобга олмай қимматбаҳо роботларни қандай қилиб бўлмасин ундиришга интилмоқдалар. Бу техника цехларга ўрнатилади. Аммо кўп ўтмай малакали мутахассислар етишмаслиги оқибатида тўхтаб қолади. Натижада асосий ишлаб чиқариш фондлари ортиб кетганлигига қарамай фонд самарадорлиги пасаяди.

Ишлаб чиқаришни техника жиҳатидан қайта қуроллантиришда биз москваликлар ва ленинградликлар тажрибасидан унумли фойдаланиб, аввал ҳар бир корхонанинг имкониятларини чуқур таҳлил қилиб чиқишимиз зарур.

Замонавий техникага хизмат кўрсатадиган кадрларни тайёрлаш ҳам кескин муаммо бўлиб турипти. Ҳозирги пайтда олий ўқув юртларида роботлаштириш бўйича кафедралар ташкил этиш зарурати туғилмоқда. Шунингдек махсус роботларни яратиш, синаш ва такомиллаштириш бўйича тажриба цехлари барпо этиш талаб этилади. Бу ерда энг янги техника синовдан ўтиб, бошқа корхоналар учун оммавий ишлаб чиқаришга тавсия этиладиган бўларди. Ўн иккинчи беш йилликда ана шу режаларни амалга ошириш тадбирлари кўзда тутиляпти.

Илмий кучларни бирлаштирайлик

А. Ҳ. ҲОЖИЕВ: — Институтимиз олимлари ва мутахассислари қишлоқ хўжалиги учун замонавий, серунум, мукаммал техника воситалари яратиш устида муттасил изланмоқдалар. Биз мамлакатимиздаги 18 та илмий-тадқиқот, конструкторлик, лойиҳа ташкилотлари ва саноат корхоналари билан ҳамкорликда иш олиб бораяпмиз.

Мутахассисларнинг ҳисоблаб чиқишларига қараганда пахта етиштириш жараёнида 90 дан ортиқ иш бажарилиши керак экан. Бу иш жараёнларини тўла механизациялаш учун 80—85 хил қишлоқ хўжалик машинаси талаб этилади. Биз пахтачилик бўйича махсус конструкторлик бюроси, ирригация бўйича конструкторлик бюроси ҳамда бошқа илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари билан ҳамкорликда барча иш жараёнларини механизациялашга қаратилган машина-механизмлар комплексини яратганмиз. Ҳозир улардан 60 га яқин тури колхоз ва совхозларда ишлатиляпти. Яна 15—20 турдаги машина давлат синовидан ўтмоқда.

Республикамиз, шу жумладан, пойтахт областида пахтачилик қишлоқ хўжалигининг асосий соҳаси ҳисобланганлиги учун мазкур тармоқни механизациялаш масалаларига батафсилроқ тўхталмоқчиман.

Пахтачиликда ғўзани суғориш, бегона ўтларга қарши кураш, тўкилган пахтани териб олиш ишлари ҳали етарлича механизациялаштирилгани йўқ. Ваҳоланки уларни механизмлар ёрдамида бажариш учун қатор машина-механизмлар яратилган. Институтимиз олимлари томонидан яратилган бегона ўтлар илдизини йиғиштириб оладиган ВК-1,8 агрегати, чуқур ҳайдаш имконини берадиган ПД-3-35 маркали плуг, ғўзапояни йиғиб, майдалаб кетадиган КИ-1,2 машинаси кўплаб ишлаб чиқариш учун тавсия этилган. Лекин трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигига қарашли корхоналарда бу машиналарни кўплаб ишлаб чиқариш пайсалга солиб келинмоқда.

Қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш машинасозлик корхоналарида, биринчи навбатда, «Ташсельмаш», «Узбексельмаш», «Чирчиксельмаш» каби заводларда фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга бевосита боғлиқдир. Деҳқонлар машинасозлардан давр талабига жавоб берадиган мукаммал машиналар кутмоқдалар.

Айни пайтда ҳали колхоз ва совхозларда мавжуд техника воситаларидан самарали фойдаланишга етарлича эътибор берилмаяпти. Қишлоқ хўжалик фани шудгорлашни икки ярусли плугларда ўтказиш пахта ҳосилдорлигини ҳар гектар ҳисобига 3—4 центнерга оширишини исботлаган. Лекин кўпгина хўжаликларда шудгорлашни қўш ярусли плугларда ўтказиш технологияси жорий этилмаяпти.

Чигитни уяларга аниқ ташлаш усулида экиш ҳам хўжаликларга катта иқтисодий самара бериши шубҳасиз. Бунда уруғлик чигит 3—4 баравар кам сарф қилинган бўларди, ягана ўтказиш учун ортиқча қўл меҳнати талаб этилмасди. Ҳозир эса чигит тор қаторлаб экилаётган майдонларда бир гектар ердаги ғўзани яганалаш учун 15—16 иш куни сарфланяпти.

Олимларимиз чигитни уяларга аниқ ташлайдиган сеялкалар яратиб қўйганлар. Улар хўжаликларда етарли. Бу сеялкалар билан барча пахта майдонларига чигитни бир ҳафтада экиб бўлиш имкониятлари бор. Шунга қарамасдан ҳозиргача республикамиз пахта майдонларининг атиги учдан бир қисмига чигит уяларга аниқ ташлаш усулида экиляпти.

Ёки ғўзани чеканка қилишни олиб кўрайлик. Ғўзани машинада чеканка қилиш бу агротехник тадбирни бажаришда меҳнат унумдорлигини 14 баравarga оширади.

Аммо хўжаликларда етарли миқдорда чеканка машиналари бўлишига қарамасдан колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислар турли баҳоналар билан улардан тўлиқ фойдаланмаяптилар.

Пахта теримини механизациялаш масаласига алоҳида тўхталиш керак. Республика партия-хўжалик активининг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган йиғилишида институтимиз пахтачиликни комплекс механизациялаш ишларини тугаллаш учун машиналар яратиш муддатини чўзиб юбораётганлиги учун ҳақли равишда танқид қилинди.

Қ. М. ИНОҒОМОВ: — Абдумуталиб Ҳожиевич, шу муносабат билан универсал яъни ҳам ингичка, ҳам ўрта толали пахтани ярусма-ярус терадиган, тўкилган ҳосилни йиғиштириб оладиган машина яратилиши учун қандай чоралар кўрилаётганлигига ҳам тўхталсангиз.

А. Ҳ. ҲОЖИЕВ: — Ҳозирги пайтда ана шундай икки хил универсал машина яратиш устида иш олиб борилмоқда. Уларнинг биттаси давлат синовидан ўтказишга тайёрлаб қўйилган. Ўн иккинчи беш йилликда бундай машиналар пахта далаларига чиқарилади, деган умиддамиз.

Бироқ, пахта териш машиналари яратиш ишида ҳам ҳал қилиниши лозим бўлган жиддий муаммолар мавжуд. Ҳозир бундай машиналар яратиш билан 13 та ташкилот шуғулланяпти. Улар турли министрликлар ва идораларга қарашли бўлганлиги туфайли ҳар бир ташкилот ўз ҳолича пахта териш машинаси яратиш учун уриниб ётипти. Натижада илмий кучлардан самарали фойдаланиш имконияти бўлмаяпти. Ваҳоланки, бу ташкилотларнинг ҳар бири муайян соҳа — айтайлик, пахта териш машинасининг мукаммал шпинделини ёки вентиляторини яратиш устида иш олиб бориши мумкин бўларди. Улар яратган янгиликлар институтимизда ҳамда пахтачилик бўйича махсус конструкторлик бюросида жамланса, мукаммал пахта териш машинасини яратиш жараёни анча тезлашарди.

Қ. М. ИНОҒОМОВ: — Институтингиз бу йўналишда иш олиб борадиган бош ташкилот-ку! Нима учун институт илмий советида бошқа ташкилотлардаги тадқиқотларни муҳокама қилиш, улар ишини мувофиқлаштириш масалаларини кўриб чиқиш мумкин эмас?

А. Ҳ. ҲОЖИЕВ: — Бунинг асосий сабаби ушбу ташкилотларнинг турли министрликлар ва идораларга қарашли эканлигидадир. Аслида биз уларни илмий советда муҳокама ҳам эта олмаймиз. Шунинг учун ҳам ҳозирги пайтда бир йўналишда илмий-тадқиқотлар олиб бораётган ташкилотларни бирлаштириш энг муҳим вазифа бўлиб қолди. Юқорида таклиф этилганидек, пахтачилик учун машиналар яратиш билан шуғулланадиган илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик бирлашмаси ҳам тузиш лозим.

Давр фаннинг ўзида ҳам техника тараққиётини жадаллаштиришни тақозо этмоқда. Бунинг учун эса ягона йўл — илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларини ташкил этиш. Олимлар ва конструкторлар яратган машиналарини тайёрлаш ва синаш имкониятига эга бўлсаларгина, илмий-тадқиқотларни ишлаб чиқаришга жорий этишни тезлаштириш мумкин.

Тармоқ лабораториялари кўпайсин

Ш. У. ЙЎЛДОШЕВ: — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгашда сўзлаган нутқида олий ўқув юртларида илмий-тадқиқот ишлари ҳажмини 2—2,5 баравarga кўпайтириш имкониятлари мавжудлигини уқтириб ўтди. Буни институтимиз мисолида ҳам кўришимиз мумкин.

Ҳозирги пайтда 1100 нафардан кўпроқ профессор-ўқитувчиларимиз, шу жумладан, 436 та фан кандидати ва 23 та фан доктори ва профессорлар сув хўжалиги учун инженер кадрлар тайёрлаш билан бир қаторда муҳим тадқиқот ишларини олиб бораётирлар. Ҳозир институтда 7 та тармоқ илмий-тадқиқот лабораторияси ташкил этилган. Уларда 855 минг сўмлик тадқиқот ишлари бажариляпти. Ўтган йилдан бошлаб биз хўжалик шартномалари асосида 1 миллион 200 минг сўмлик илмий-тадқиқотларни бажаряпмиз.

Олимларимизнинг оралиқ озуқа экинлари экишни жорий этиш соҳасидаги тадқиқотлари катта самара беряпти. Уларнинг тавсиялари асосида республиканинг кўпгина хўжаликларида оралиқ экинлардан гектаридан 600—700 центнердан кўк масса олинмоқда. Бу экинлар ҳисобига қўшимча 35—40 процентга яқин чорва озуқаси етиштириш мумкинлиги ҳисоблаб чиқилди.

Шунингдек, ғўза ва бошқа техника экинларининг ўсиши ва ривожланишини тезлаштирадиган препаратлар яратиш, ички хўжалик гидромелиоратив системаларини комплекс реконструкция қилиш, оқава сувлардан фойдаланиш, пахта териш машиналарини такомиллаштириш ва бошқа тадқиқотлар ҳам қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш мақсадларига хизмат қилади.

Партия олдимизга фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасида қўяётган вазифалардан келиб чиққан ҳолда биз институтимизнинг илмий потенциалидан янада самаралироқ фойдаланиш чораларини кўряпмиз. Шу мақсадда яна 4 та тармоқ илмий-тадқиқот лабораториясини ташкил этиш кўзда тутиляпти. Шу ҳисобга келгуси йилдан бошлаб хўжалик шартномалари асосида олиб борилаётган тадқиқотларни 2 миллион сўмликка етказиш ниятидамиз.

Аммо олимларимиз яратаётган янгиликлар ҳали ишлаб чиқаришга секинлик билан жорий этиляпти.

Институт моддий базаси мустаҳкам эмаслиги бунинг асосий сабабларидан биридир. Ўқув-тажриба хўжалигимиз кўпгина илмий-тадқиқот ишларини амалий жиҳатдан текшириш учун база вазифасини ўтай олмаяпти. Чунки унга давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш плани бериладй. Ўқув хўжалиги биринчи навбатда фан ютуқларини синовдан ўтказиш учун эмас, балки ана шу планларни бажаришга ҳаракат қилади.

Институт ўз конструкторлик бюросига эга эмаслиги ҳам муайян қийинчиликлар туғдирмоқда. Айниқса, ишчи органлари ва машиналарнинг тажриба нусхаларини яратишда кўпгина тўсиқларга дуч келинади. Оқибатда бу машина-механизмларни синаб кўришга топшириш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш муддатлари чўзиб юборилади.

Ўқув юртимиз ўз тажриба заводига эга бўлганда илмий тадқиқотларни ишлаб чиқаришга жорий этиш тезлашарди. Ҳозир эса машина-механизмларнинг тажриба нусхасини бошқа корхоналарда тайёрлаш кўп вақт талаб этмоқда.

Олий мактабнинг фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қўшаётган ҳиссасини кўпайтириш билан бир қаторда халқ хўжалиги учун юқори малакали кадрлар тайёрлашга эътиборни кучайтиряпмиз. Улар 90-йилларда ва келгуси аср бошларида қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини амалга оширадиган ҳар томонлама етук мутахассислар бўлиши шарт.

Студентларни илмий-тадқиқотларни бажаришга кенг жалб этиш улар ижодиётини ривожлантириш мақсадларига хизмат қилмоқда. Ўтган ўқув йилида 270 нафар студентимиз тармоқ лабораторияларида хўжалик шартномалари асосида олиб борилган тадқиқотларни бажаришда фаол қатнашдилар.

Партия фан-техника тараққиётини тубдан жадаллаштириш вазифасини халқ хўжалигини интенсивлашнинг, тўпланган потенциалдан яхшироқ фойдаланишнинг бош стратегик воситаси сифатида биринчи ўринга қўймоқда.

М. С. ГОРБАЧЕВ.

ЭКОНОМИКАНИ ИНТЕНСИВЛАШТИРИШНИНГ ЭНГ МУҲИМ РЕЗЕРВИ

ТОШКЕНТ ИЛМИЙ МАРКАЗИНИНГ ДАВРА СУҲБАТИ

Чиқитсиз ва зарарсиз технология учун

А. Т. ДАДАХЎЖАЕВ: — Фан-техника тараққиётини жадаллаштирар эканмиз табиатнинг мусаффолигини таъминлашни, атроф муҳитни муҳофаза қилишни ёддан чиқармаслигимиз керак. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида муҳокама этилганлиги давлатимизнинг бу масалага нақадар катта аҳамият бераётганлигини кўрсатиб турипти.

Кафедрамиз олимлари бу вазифалардан келиб чиққан ҳолда таркибида бир неча хил заҳарли моддалар бўлган газларни зарарсизлантириш устида тадқиқотлар олиб бормоқдалар. Ташландиқ газларни катализатор ёрдами билан тозалаш борасида яхши натижаларга эришмоқдамиз. Олимларимиз яратган ташландиқ газларни паст ҳароратда зарарсизлантириш усули Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида тажриба-саноат қурилмасида синовдан ўтказилди. Изланишларимиз натижасида биз зарарсизлантиришнинг анча самарали усулини ишлаб чиқдик ва саноат кўламида жорий этишга муваффақ бўлдик. Бу усул 480 минг сўмлик иқтисодий самара келтиради.

Шунингдек, «Электрохимпром» бирлашмаси капролактам комплексидаги ишлаб чиқаришда ҳосил бўладиган ташландиқ газларни тозалаш учун икки босқичли каталитик усулни ҳам кашф қилдик. Ҳозирги пайтда бу усулни амалга ошириш учун тажриба-саноат қурилмасининг лойиҳаси ишлаб чиқилган. Бунинг учун зарур машина-ускуналар ҳам мавжуддир. Ўн иккинчи беш йиллик бошларида унинг саноат қурилмасини яратиш мўлжалланмоқда.

Кафедрамиз олимлари Сергелидаги ошхона ва бошқа мебеллар заводида ҳам ташландиқ газларни катализатор ёрдамида тозалаш усулини ишлаб чиқиб, уни саноат миқёсида татбиқ қилиш чораларини кўряптилар.

Биз азот оксидли ҳамда аммиакли ташландиқ газларни бир-бирига қўшиб зарарсизлантириш усулини ишлаб чиқаришга жорий этишни таклиф қилганмиз. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида жорий қилиниши мўлжалланаётган бу усул табиий газ сарфини уч марта камайтириш имконини беради.

Табиатни муҳофаза қилиш соҳасида олиб борилаётган илмий-тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Химия институти коллоид химияси лабораторияси, Қозоғистон ССР Фанлар академияси Органик катализ ва электрохимия институтининг оксидланиш лабораторияси олимлари, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Самарқанд ва Олмалиқ химия заводлари мутахассислари билан ҳамкорлик қиляпмиз. Кучларни жамлаш илмий-тадқиқотлар ўтказишни ҳам, янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий этишни ҳам тезлаштириш имконини бермоқда.

Аммо баъзи ҳолларда корхоналар раҳбарлари атроф муҳитни муҳофаза қилиш масалаларини иккинчи даражали деб ҳисоблаб, унга етарлича эътибор бермаяптилар. Кафедрамиз олимлари ишлаб чиққан заҳарли газларни тозалаш усулларини амалга ошириш учун саноат қурилмаларини монтаж қилиш асоссиз равишда пайсалга солиб келинмоқда. Масалан, Сергели ошхона ва бошқа мебеллар заводида бундай қурилма ўтган йили монтаж қилиб бўлиниши керак эди. Бироқ бу иш шу кунгача бажарилгани йўқ. Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати учун яратилган қурилманинг иқтисодий самараси асослаб берилган бўлишига қарамай уни монтаж қилишга киришилмаяпти.

Республикамизда, айниқса, пойтахт областида саноат жадал тараққий этаётганлигини ҳисобга олиб, атроф муҳитни заҳарли газлар билан ифлосланишига йўл қўймаслик масалалари билан шуғулланадиган тармоқ лабораторияси ташкил этилса айни муддао бўларди.

Янгиликни жорий этишдаги муаммолар

Х. Р. ЖАЛИЛОВ: — КПСС Марказий Комитетидаги кенгашда фан, техника ва ишлаб чиқаришни бирлаштиришнинг ташкилий иқтисодий формаларини такомиллаштириш лозимлиги уқтириб ўтилди. Институтлар ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотларининг ишлаб чиқаришдан ажралиб қолганлигини бартараф этиш мақсадида ҳозирнинг ўзидаёқ улардан кўпларини бирлашма ва корхоналар составига қўшиб, шу тариқа илм-фаннинг завод секторини кучайтириш лозимлиги кўрсатилди.

Илмий-ишлаб чиқариш бирлашмамизнинг тузилиши ўз вақтида кўрилган тадбир эканлигини тажриба тўла исботлаяпти. Бу ташкилий тадбир натижасида фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий этиш имконияти пайдо бўлди. Бирлашмамиз олимлари ва мутахассислари яратаётган янги машина-ускуналар, прогрессив технологик ечимлар тез орада корхоналарда ҳам қўлланилмоқда.

Бўлимимиз коллективи металлга ишлов бериш технологиясини такомиллаштириш, бунинг учун замонавий асбоб-ускуналар яратиш, уларнинг пишиқ-пухталигини ошириш масалалари билан шуғулланмоқда. Биз тайёрлаган асбоб-ускуналаримизни ўзимиз ишлаб чиқаришда синаб кўрамиз. Шундан сўнг улар хўжалик шартномаси асосида ишлаб чиқаришга жорий этилади. Бўлимимиз коллективи томонидан яратилган асбоб-ускуналар ҳозирги пайтда Белоруссия автомобиль заводи, Челябинск трактор заводи сингари мамлакатимизнинг йирик автомобилсозлик ва тракторсозлик корхоналарида ишлатиляпти.

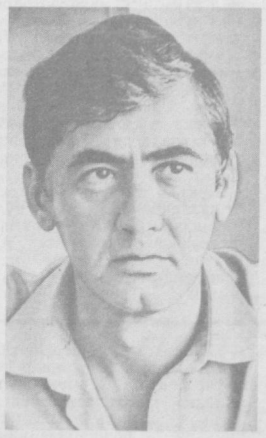

Сўнгги вақтда қирқувчи асбоб-ускуналарни такомиллаштириш устида иш олиб бормоқдамиз. «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида биз такомиллаштирган ана шундай асбоб-ускуналар жорий этилган. Уларга лазер орқали ишлов берилганлиги туфайли пишиқ-пухталиги ортди, металлга ишлов бериш сифати яхшиланди.

Аммо фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишда ҳали қатор муаммолар мавжуддир. Жумладан, биз яратган қирқувчи асбоб-ускуналар «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг айрим цехларида ишлатиляпти, холос.

Ёлғиз отнинг чанги чиқмас, деганларидек, 1—2 та участкада фан-техника янгилигини жорий қилиш билан ишлаб чиқаришни тубдан интенсивлашга эришиб бўлмайди. Олимлар ихтиролари, прогрессив технология, янги техника кенг қўлланилган тақдирдагина ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин ошириш, иш сифатини яхшилаш мумкин.

Бунинг учун эса КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев фан-техника тараққиёти масалаларига бағишланган кенгашда қилган докладида таъкидлаганидек, юқоридан то қуйи бўғингача кадрларнинг фикр-ўйлари ва кайфиятларида бутун чоралар билан ўзгаришни амалга ошириш, уларнинг диққат-эътиборини энг муҳим нарса — фан-техника тараққиётига жамлаш зарур.

Ҳар бир ходим: хоҳ у раҳбар, мутахассис, хоҳ оддий ишчи бўлсин — янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий этиш ҳаётий зарурат эканлигини онги билан тушуниб етмас, бунинг учун шахсий ташаббус кўрсатмас экан, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўлида муаммолар, тўсиқлар пайдо бўлаверади.

Илм-фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишда инженер кадрларнинг масъулиятини ҳам алоҳида таъкидлаш керак. Улар фан-техника тараққиётининг чинакам жонкуярлари бўлишлари лозим. Инженерлар энг замонавий техника воситаларини бошқаришлари учун уларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш масалалари билан жиддий шуғулланиш талаб этилади.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

● ОБЛАСТИМИЗ халқ хўжалигининг барча тармоқларида фан ва техника ютуқлари тобора кенг жорий қилинмоқда. Жумладан, фақатгина ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида область саноат корхоналарида 109 та механизациялашган поток ва автоматик линиялар ўрнатилди;

● 62 та комплекс механизациялашган ва автоматлашган участкалар, цехлар, ишлаб чиқаришлар ташкил этилди;

● 86 та автомат ва балансланган манипуляторлар, 91 та рақам-программали бошқариладиган металл қирқиш агрегатлари ишга туширилди.

● ХАЛҚ хўжалигида 400 дан ортиқ ихтиро ва 30 мингдан ортиқ рационализаторлик таклифлари жорий этилди.

● ИХТИРОЛАР ва рационализаторлик таклифларини қўллашдан 124 миллион сўмлик иқтисодий самара олинди.

● ФАН-ТЕХНИКА тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган жамоат кўрик-конкурсларини ўтказиш яхши анъана бўлиб қолди. Биргина ўтган йили шундай тадбирлардан 815 таси ўтказилди. Уларнинг қатнашчилари ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини кўтариш ва иш шароитларини яхшилашга қаратилган сал кам ўн мингта таклиф билан чиқдилар. Бу таклифларнинг 5835 таси халқ хўжалигида фойдаланди ва кўплаб давлат маблағини тежаб қолишга ёрдам берди.

● ЁШЛАРНИ ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатига жалб қилишга йил сайин катта эътибор берилмоқда. Ҳозирги вақтда область корхоналари ва ташкилотларида тўрт мингга яқин ижодий ёшлар бирлашмалари, 80 дан ортиқ ёш рационализаторлар мактаби, минг нафардан ортиқ ёш олимлар, мутахассислар, техниклар, ишчилар ва студентларни бирлаштирган 70 та комплекс ижодий ёшлар коллективлари изланиш олиб бормоқдалар. Улар ҳам ўз изланишлари билан техника тараққиётига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Деҳқон қандай машиналарни кутмоқда?

М. УСМОНОВ: — Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига фан-техника ютуқларини жорий этиш самарадорлигини совхозимиз мисолида яққол кўриш мумкин. Биз Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Амалий физика институти олимлари билан картошка ҳосилдорлигини ошириш соҳасида ҳамкорлик қилмоқдамиз. Уларнинг тавсияларига мувофиқ уруғлик картошкага магнит майдони билан таъсир кўрсатиш усули ишлаб чиқаришга жорий этилди. Ўтган йилги тажрибамизнинг ўзи бу янгилик картошка ҳосилдорлигини 15 процентгача ошириш имконини беришини кўрсатди. Бу йил ҳам ана шу усулдан фойдаландик.

Уруғлик картошкага магнит майдони билан таъсир кўрсатиш усули райондаги бошқа хўжаликларни ҳам қизиқтириб қолди. РАПО тавсиясига кўра келажакда бу усулни барча хўжаликларда жорий этиш кўзда тутилмоқда.

Қишлоқ хўжалигига фан-техника ютуқларини жорий қилишда яқинда район партия комитети ташаббуси билан тузилган фан-техника тараққиётини жадаллаштириш бўйича мувофиқлаштирувчи советдан кўп нарса кутяпмиз. Районимизда 3 та илмий-текшириш институтлари бор. Улардаги олимлар ва мутахассислар куч-ғайратлари аниқ мақсадга йўналтирилса, қишлоқ хўжалиги фани ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш тезлашиши шубҳасиздир.

Имкониятдан фойдаланиб биз дуч келаётган айрим муаммоларга тўхталмоқчиман. Совхозимизда беда ўришда турли хил техника воситаларидан фойдаланилади. Кейинги пайтларда машинасозлар механик қисмларни гидравлика билан алмаштира бошладилар. Хўжалигимиз шароитида бу унчалик мақбул эмаслиги сезиляпти. Гидравлика билан ишлайдиган қисмлар учун алоҳида маркали мой тополмай қийналамиз.

Умуман, қишлоқ хўжалик машиналари учун эҳтиёт қисмлар муаммоси кескинлигича қолмоқда. Т-28Х трактори Тошкентда чиқарилишига қарамай унга эҳтиёт қисмлар етишмайди. Оқибатда бу тракторлар дала ишлари авжига чиққан пайтда ҳам кўп вақт бекор туриб қолади.

Қишлоқ хўжалиги учун техника воситалари яратилаётганда мамлакатимиз турли районлари шароити тўлиқ ҳисобга олинмаяпти.

Жумладан, помидор ҳосилини териб олишга мўлжалланган комбайн кўпгина конструктив камчиликларга эга. Бу комбайн жуда катталаштириб юборилган. У пайкал четида 18 метр жойдан айлана олади, холос. Ана шу 18 метр ердаги помидор ҳосилини эса қўлда териб олишга мажбур бўлинади. Бу ҳолда техника тараққиёти ҳақида гап бўлиши мумкинми? Комбайнга 10 киши хизмат кўрсатиши кераклигини назарда тутсак, унинг унумдорлиги давр талабига жавоб бермаслиги яққол намоён бўлади.

Очиғини айтганда олим ва конструкторларимиз ҳам, машинасозларимиз ҳам ҳали сабзаводкор деҳқонлардан қарздорлар. Сабзавот экинларини экиш, қатор ораларига ишлов бериш учун етарли техника воситалари бор. Аммо сабзавот ҳосилини йиғиштириб олиш асосан қўл кучи ёрдамида бажариляпти. Бу эса меҳнат унумдорлигини оширишга тўсқинлик қилмоқда, маҳсулот таннархини қимматлаштириб юборяпти.

Коммунистик маъмурчилик яратиш, СССР Озиқ-овқат программасини амалга ошириш вазифаси қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини кескин жадаллаштиришни тақозо этмоқда. Биз экинлар ҳосилдорлигини, меҳнат унумдорлигини тубдан ошириш учун илм-фан ютуқларини кенг жорий этамиз.

РЕДАКЦИЯДАН:

ДАВРА суҳбатида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасидаги бир қатор муаммолар тилга олинди. Республикамизда машинасозлик институтини ташкил этиш, турли ташкилотларга бўйсунадиган илмий муассасалар, лойиҳа-конструкторлик бюролари, олий ўқув юртларидаги илмий кучларни бирлаштириш, замонавий техника воситалари ва прогрессив технологияни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш, қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш, илм-фан базасини мустаҳкамлаш юзасидан конкрет таклифлар ўртага қўйилди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети апрель (1985 йил) Пленуми, партия Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгаш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари, республика партия-хўжалик активи йиғилишида олға сурилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун энг аввало мутахассислар, айниқса, раҳбар кадрлар онги ва психологиясида туб ўзгаришлар ясаш зарур, деган хулоса яна бир бор таъкидланди. Ҳозир ҳам фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига лоқайдлик билан муносабатда бўлаётган, консерватизм кайфиятидан қутилмаган раҳбарлар учраб турибди. Улар оғизда фан-техника янгиликларини ишлаб чиқаришга жорий этишни қўллаб-қувватласалар ҳам амалда бунинг учун чинакамига жон куйдирмаяптилар, шахсий ташаббускорлик кўрсатмаётирлар.

Илмий кучларнинг сочилиб кетганлиги, илм-фан муассасалари ўртасидаги келишмовчиликлар, улар иши аниқ мақсад йўлида мувофиқлаштирилмаётганлиги туфайли ҳар бир институт, лаборатория, лойиҳа-конструкторлик бюроси ўз ҳолича иш олиб бораётганлиги тадқиқотлар самарадорлигига салбий таъсир қилмоқда.

Фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этишни таъминлаш учун ҳали кўпгина мавжуд тўсиқларни бартараф этиш керак. Баъзи раҳбарларнинг масъулиятдан чўчиши, илмий муассасалар билан ишлаб чиқариш ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилмаганлиги, ишдаги сансалорчилик, бюрократизм оқибатида янгиликларни жорий этиш муддатлари жуда чўзиб юборилмоқда. Айрим ҳолларда янги машина-ускуналар цехларга ўрнатилгунга қадар маънавий жиҳатдан эскириб қоляпти. Замонавий техника воситалари ва прогрессив технология фақатгина айрим бир корхона, цех, участкада жорий этилаётганлиги оқибатида экономикани тубдан интенсивлаш вазифаларини ҳал қилиб бўлмаяпти.

«Тошкент ҳақиқати» газетаси редакцияси тегишли министрликлар ва идораларнинг, илмий муассасалар, олий ўқув юртлари, корхона ва хўжаликлар, ташкилотларнинг раҳбарлари, маҳаллий партия ва совет органлари давра суҳбати иштирокчилари ўртага ташлаган фикр-мулоҳазалар, муаммоларга ўз муносабатларини билдирадилар, деб умид қилади.

Областимизда илм-фанни равнақ топтириш, халқ хўжалигининг барча соҳаларида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш вазифалари давра суҳбати қатнашчилари тилга олган масалалар билангина чекланмайди, албатта. Шунинг учун биз олимлар, мутахассислар, инженер-техник ходимлар, хўжалик раҳбарлари, ишчилар, колхозчилар, кенг газетхонлар оммасидан шу масалалар юзасидан редакцияга хат-хабарлар йўллашларини илтимос қиламиз.

Редакцияда давра суҳбатини ўтказишда яқиндан ёрдам берган Тошкент илмий маркази раҳбарларига, дўстона, очиқчасига ўтган мулоқотда иштирок этган олимлар ва мутахассисларга самимий миннатдорчилик изҳор этиб, уларнинг келгуси ижодий ишларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

Давра суҳбати материалларини Э. ЭРНАЗАРОВ, С. ҲАСАНОВ ва А. ЗУФАРОВ (фото) тайёрладилар.

. ЗАМОНАВИЙ . УНУМЛИ . ИСТИҚБОЛЛИ .

● СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар химияси институтининг пестицидлар технологияси лабораторияси мудири техника фанлари доктори Ҳамидулла Орипов. Олим раҳбарлигида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши янги препаратлар яратиш бўйича тадқиқотлар олиб борилмоқда; Тошкент трактор заводининг робот технологияси комплексидаги (ўртада) валларни қайта ишлаш линияси; «Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқарилаётган бу терим машиналари (ўнгда) пахтакорлар меҳнатини енгиллаштирмоқда.

В. СИРОТКИН, А. ЗУФАРОВ ва П. ЭРГАШЕВ фотолари.

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ ВА СССР ДАВЛАТ БАНКИДА

Фридрих Энгельс туғилган куннинг 165 йиллиги муносабати билан эсдалик тангани муомалага чиқариш тўғрисида

Фридрих Энгельс туғилган куннинг 165 йиллиги муносабати билан 1985 йил 28 ноябрда қиймати 1 сўм бўлган эсдалик танга муомалага чиқарилади.

Қиймати 1 сўм бўлган эсдалик танга оқ рангдаги мис-никель қотишмасидан тайёрланади ва у диаметри 31 миллиметрли доира шаклида бўлади.

Танганинг олди ва орқа томонида доира бўйлаб қабариқ хошияси бўлади.

Танганинг олди томонида Фридрих Энгельснинг қабариқ тасвири жойлашган ва унинг чап томонида «1820» ва «1895» саналари, қуйи қисмида эса **«Фридрих Энгельс»** сўзлари ёзилган.

Танганинг орқа томонида СССРнинг давлат байроғи жойлашган бўлиб **«СССР», «1 Рубль»** ва **«1985»** деган ёзувлар бор.

Танганинг гардишида **«Один рубль»** сўзлари икки жойга ўйиб ёзилган бўлиб, бу сўзлар икки нуқта билан бир-биридан ажратилган.

Фридрих Энгельс туғилган куннинг 165 йиллиги муносабати билан муомалага чиқарилаётган эсдалик танга ҳозирги вақтда муомалада бўлган тангалар билан бир қаторда давлат, кооператив, жамоат корхоналари, муассасалари, ташкилотларининг, колхозлар ва айрим шахсларнинг барча турдаги тўловлари учун, шунингдек банклар, омонат кассалари ҳамда алоқа министрлиги корхоналарининг жорий счётларга, ҳисоб-китоб счётларига, омонатларга, аккредитивларга қўшиш ва юбориш учун ҳеч қандай чеклашларсиз қабул қилиниши шарт.

14 июль—балиқчилар куни

«ТИРИК ЖАВОҲИРЛАР» КЎПАЯДИ

БИРЛАШМАМИЗ меҳнаткашлари эл дастурхонига янада кўпроқ сархил балиқ маҳсулотлари етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Изланиш, илғор тажрибаларни қўлланиш, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш ўз самарасини беряпти. Бир неча марта мусобақада ғолиб чиқиб, тармоқ хўжаликлари ўртасидаги таъсис этилган кўчма Қизил байроқ ҳамда фахрий ёрлиқлар билан тақдирландик.

Бу ютуқларда бизнинг участкамиз балиқчиларининг ҳам муносиб ҳиссаси борлигидан чексиз фахрланамиз. Участкамизнинг асосий балиқ ҳавзалари Сирдарё этакларида жойлашган. Унинг умумий сатҳи 800 гектарни ташкил этади. Биз асосан зоғора ва дўнгпешона наслли балиқларни етиштирямиз. Ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилини ҳам зарбдорчасига бошлаган участкамиз меҳнаткашлари касб байрамларини муносиб ютуқлар билан кутиб олдилар.

Умуман, бу йил зиммамизга халқ истеъмоли учун 24 минг 89 центнер балиқ етказиб бериш мажбуриятини қабул қилганмиз. Яқинда ҳавзаларни текшириб чиқдик. Ўстирилаётган балиқларнинг вазни мўлжалдагидан 150—200 граммдан кўп эканлиги маълум бўлди.

Балиқларни аниқ рацион асосида боқаётганлигимиз, озиқлантириш режимига тўлиқ риоя қилиш ҳамда ҳавзалардаги сувнинг мўътадил даражада бўлишини таъминлашимиз бу ютуқларнинг асосий манбаи бўлмоқда. Участкамизда йилдан-йилга балиқ маҳсулотларини кўпайтириб бораётган тажрибали балиқчилар кўп. Мамадиёр Ўнғаров, Роман Ким, Нурбек Абдалиев, звено бошлиқларидан Илёс Ваҳабов, Зокир Каримов ва Алишер Ҳатамовлар сунъий ҳавзаларда балиқ етиштиришнинг ҳаддисини олишган.

Сунъий ҳавзаларда балиқ етиштиришнинг ҳам ўз йўл-йўриқлари бор. Қидирсангиз, бу соҳада имкониятлар топилади. Биз байрамимиз арафасида ташаббус билан чиқдик. Яъни балиқларга тарқатиш учун ажратилган озуқаларни ва ўғитларни тежаб-териаб самарали фойдаланиш ҳисобига кўплаб балиқ маҳсулотлари етиштирмоқчимиз.

Участкамиз балиқчилари «КПСС XXVII съезди шарафига—27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остида бошланган мусобақага актив қўшилиб меҳнат қилиб йил охиригача ҳар гектар ҳавзадан 30 центнер ўрнига 35 центнердан «тирик жавоҳир» етиштиришга аҳд қилдилар.

А. МАМИН,
Ғалаба районидаги «Балиқчи» тажриба намуна ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-участкаси бошлиғи.

● КАЛИНИН районидаги «Дамачи» балиқчилик хўжалиги меҳнаткашлари ҳам ўзларининг касб байрамларини муносиб кутиб олишмоқда. Хўжалик балиқчилари бу йил эл дастурхонига 955 тонна карп, оқ амур, дўнгпешона каби балиқ турларини етказиб бериш учун курашмоқдалар. Суратда: тажрибали балиқчи Зуфар Юнусов бошлиқ 1-бригадада балиқ овлаш пайти.

Р. АЛЬБЕКОВ фотоси.

ЭШИК ҚОЛИБ ТУЙНУКДАН

МЕВА ВА САБЗАВОТФУРУШЛАРГА ҚАРШИ КЕСКИН КУРАШАЙЛИК

ҲОЗИР авжи пишиқчилик пайти.

Пойтахт шаҳри ва областимиздаги бозорлар турли мева ва сабзавотлар билан тобора сероб бўлиб бормоқда. Бироқ афсуски, ҳамон уларнинг нархи қиммат. Нега? Бунинг сабабларидан бири — ана шу маҳсулотларнинг анчагина қисмини бошқа шаҳарларга олиб чиқиб кетишдир. Республикадан ташқарига маҳсулот олиб бориб, бирни ўнга сотаётган чайқовчилар ҳамон изғиб юришибди.

Мева-сабзавотларни бошқа шаҳарларга олиб бориб сотиш таъқиқланган бўлса ҳам, мўмай фойда кетидан қувиб, мева-сабзавотларни турли йўллар билан четга ташиб кетаётганларнинг сурбетлигидан ғазабланасан. Бундай учарлар ҳатто ГАИ постларини ҳам четлаб ўтиб, юк ортилган машинасини тўғри йўл қолиб эгри йўлга буришмоқда, бошқача айтганда, эшик қолиб туйнукдан дегандек, пинҳона чиқишга уринишмоқда. Лекин бефойда. Улар барибир йўл-патруль хизмати инспекторларининг назаридан қочиб қутула олмаяптилар — қўлга тушмоқдалар. Мана, уларнинг айримлари билан таништирамиз.

Мирзакарим Каломов Пискентдаги 82-автобазада шофёр бўлиб ишларкан. У ўзининг 61—42 ТШЗ номерли «Жигули»сига 16 қути помидорни босиб, Чимкентга йўл олибди.

— Иш нима бўлади?— сўрадик ундан.

— Отпускадаман,— дея жавоб берди у.

«Пискент» совхозининг слесари Мавлон Пардаев ҳам 10—31 ТШТ номерли «Москвич»ида 12 қути помидор билан йўлда тўхтатилди.

Сейҳун Шаропов навқирон йигит, номига Янгийўлдаги чўчқачилик комплексида қоровул бўлиб ишлайди. Қоровулчиликдан бўш вақтларини эса бозор-ўчарда ўтказади. Жойлардаги нарх-навони яхши билиб олган.

Яқинда у Д 36 80 ТШ номерли «Москвич»ида Янгийўл, Тошкент бозорларини босиб ўтиб 150 килограмм помидорни олис Чимкентга олиб кетаётганда ушланди. Чиноз райони Пахта станциясининг 2-участкасида истиқомат қилувчи Усеин Мамбетов ҳам енгилгина иш топиб олган — область соғлиқни сақлаш бўлимига қарашли бир ташкилотда ўт ёқувчи. Ҳозир қуёш ҳароратининг ўзи ўт ёқувчи вазифасини бажараяпти, шунинг учун ҳам Усеин олис бозорларда санғиб юрибди. У А 48 30 ТШ номерли «Жигули»га 30 қути помидор ортиб кетаётганда тўхтатилди. Унинг ҳамқишлоғи, «Межрайсельхозтехника» шофёри Еркимбой Сувонов ҳам унга ҳамроҳ бўлибди.

Тошкент шаҳри ва областимиздаги бошқа бозорларда ёз ноз-неъматларининг нархини арзонлаштириш учун кескин чоралар кўрилаётган бир пайтда бундай ишбузарлар нарх-навонинг кўтарилишига «хизмат» кўрсатмоқдалар. Бундай шахслар орасида масъулиятли лавозимда ишлаётганларнинг учраши айниқса афсусланарлидир. Пискент район халқ маорифи бўлимининг бош бухгалтери Калдар Алданкеев (А 99 07 ТШ, «Жигули») Чиноз районидаги «Пахта» пахта пунктининг мудири Рашид Юсупов (В52 88 ТШ ГАЗ-69»), Чиноз машина-экскаватор станцияси механиги Фридрих Шайхиев (А 05 85 СИ) шулар жумласидандир.

Машинага помидор ортиб олис сафарга чиққанлар ва сафари «эрта қариб» ярим йўлдан қайтганлар сафида Тошкент область насос станциялари бошқармасининг электриги Обид Ёрматов, пискентлик автокранчи Холмурод Расулов, «Узбеклеспроект» ташкилотининг ходими (чинозлик) Энвер Белялов, идорадан ташқари қўриқлаш хизматчиси (пискентлик) Риза Нуриев, чинозлик кочегар Султон Қаххоровларни ҳам кўриш мумкин эди.

Бир нарса кишини таажжубга солади: булар юзлаб килограмм помидорларни олисга олиб кетаётган кунларда Тошкент бозорларида помидорнинг килограмми 2—3 сўмдан эди. Наҳот шу нарх уларни қониқтирмаса?..

Бозорларда нарх-навонинг ошишига сабаблардан бири мана шу. Агар ҳар бир одам шу тариқа ўз машинасида 100—200 килограммлаб маҳсулотни четга олиб кетаверса, ҳар куни юзлаб тонна мева-сабзавот Тошкент шаҳри ва область бозорлари юзини кўрмайди, шунинг ҳисобига ҳам нарх-наво қимматлашаверади.

Бунга йўл қўймаймиз.

Йўлда ушланган маҳсулотлар кооператив нархда дўконларга топширилмоқда.

М. ЮСМЕТОВ,
область Давлат автомобиль инспекцияси дивизион командирининг ўринбосари, милиция катта лейтенанти.

СПОРТ

БОКСЧИЛАРИМИЗНИНГ МЕДАЛЛАРИ

● ШУ КУНЛАРДА мамлакатимизнинг бир қатор шаҳарларида ёшлар ўртасида Бутуниттифоқ биринчи спорт ўйинлари давом этмоқда. Киев шаҳрида бокс мусобақаларига якун ясалди. 57 килограммгача вазнда республикамиз вакили И. Парпиев финалда қозоғистонлик Д. Тулегеновни мағлубиятга учратиб, чемпион бўлди, 67 килограммда ҳам Ўзбекистон боксчиси А. Аҳроров олтин медаль билан тақдирланди. У финалда арманистонлик Т. Хачатрянни енгди. 75 килограммгача вазнда А. Тукушев бронза совриндори бўлди.

БИРИНЧИ ДАВРАДАН СЎНГ

● ФУТБОЛ бўйича республика 42-чемпионати қатнашчилари биринчи даврага якун ясадилар. 13 ўйинда мағлубият нималигини билмаган Ангреннинг «Шахтёр» футболчилари 14-турда Фарғонада маҳаллий «Автомобилист»га 0:1 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Иккинчи ўринни эгаллаб турган Қибрайнинг «Бинокор» командаси Сирдарё областининг «Соҳибкор» футболчиларини рекорд 12:0 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Қолган урашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Текстильщик» (Фарғона) — «Факель» (Қашқадарё) —2:2, «Чортоқ» (Наманган) — «Меҳнат» (Сурхондарё) — 4:0, «Экспресс» — (Самарқанд)— «Строитель» (Бухоро) —2:0, РшВСМФ— «Ёшлик» (Жиззах) — 3:0, «Учқудуқ» — (Навоий) — «Трактор» (Тошкент) — 0:2.

Командаларнинг биринчи даврадан сўнг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Тўплар	Очко
Шахтёр	34-3	26
Бинокор	37-10	21
Автомобилист	41-15	20
Трактор	29-15	20
Экспресс	31-11	19
Текстильщик (Ф)	22-19	16
Факель	18-20	13
Чортоқ	25-26	12
РшВСМФ	21-28	11
Текстильщик (Ан)	31-29	11
Меҳнат	26-44	10
Учқудуқ	20-28	10
Соҳибкор	19-63	8
Ёшлик	17-34	7
Строитель	14-39	6

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

АКП обрў-эътиборининг далили

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентина Компартияси фондига маблағ тўплаш анъанавий кампанияси Аргентинада муваффақиятли ўтмоқда.

«Ке паса» газетасининг хабар қилишича, минглаб ишчилар, деҳқонлар, студентлар ва зиёлиларнинг вакиллари ҳозирдаёқ партия хазинасига ўзларининг ихтиёрий улушларини қўшдилар. Бу маблағ партиянинг ташкилий ва пропаганда фаолияти, миллий конгрессга, вилоят ва шаҳар қонун чиқарувчи мажлисига ноябрь ойида қисман ўтказиладиган сайловга коммунистларнинг тайёргарлик кўриши билан боғлиқ ҳаражатларни қоплашга сарфланади.

АДР ҳукуматининг норозилиги

КОБУЛ. (ТАСС). БАХТАР агентлигининг хабар қилишича, Покистон чегара қўшинларининг қуролли иғвогарликлари давом этаётганлиги муносабати билан АДР ташқи ишлар министрлигида Покистоннинг муваққат ишлар вакилига норозилик билдирилди.

3 июль куни Афғонистоннинг Кандаҳор вилоятидаги Спинбўлдоқ аҳоли пункти Покистон территориясидан икки марта тўпга тутилиб, ракеталар ёғдирилганлиги уқтириб ўтилди. Эртаси куни Кандаҳор вилоятининг Покистон билан чегарадош районлари узоқ вақт тўпга тутилганлиги натижасида Афғонистоннинг тинч аҳолиси азият чекди. Тўпга тутиш вақтида 300 дан кўпроқ снаряд отилди. Ўлдирилган ва жароҳатланганлар бор.

АДР ҳукумати Покистон қуролли кучларининг агрессив ҳаракатларини қатъий қоралади ва регионда кескинликни кучайтираётган қуролли иғвогарликларни дарҳол тўхтатишни талаб қилди.

СУДАН ЖАМОАТЧИЛИГИ ТАЛАБИ

ХАРТУМ. Судан ҳукумати собиқ президент Нимейрини суд қилиш учун уни Суданга қайтариб беришни Мисрдан расмий равишда талаб қилиш тўғрисида қарор қабул қилди, деб ҳабар қилади СУНА агентлиги. Нимейри Суданда ўзи бошчилик қилган режим шу йил апрель ойида ағдариб ташлангандан буён Миср Араб Республикасида турибди. Бу қарор мамлакат жамоатчилигининг тобора кучайиб бораётган талабига жавобан Министрлар кабинети томонидан қабул қилинди, деб таъкидлайди агентлик.

Судан сиёсат доираларида Нимейрини ҳокимият тепасида турган даврида суиистеъмол этишда, Судан халқига қарши жиноятлар қилишда айбламоқдалар.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● КОПЕНГАГЕН. Дания радиоси биноси олдида бўлиб ўтган норозилик намойиши қатнашчиларининг транспарантларига «Данияда нацизмга йўл қўймаймиз!», «Гитлер ғояларини тарғиб қилиш тўхтатилсин!», «Фашизм асло тикланмасин!» деган шиорлар ёзилган эди. Намойишни «Дания урушга қарши» жамиятининг активлари уюштирган эди.

Намойишчилар «Дания миллий социалистик ҳаракат» номли янги нацист ташкилоти тўқиб чиқарган радиоэшиттиришларни тақиқлашни талаб қилдилар.

● КАТМАНДУ. Непал мутахассислари қишлоқ районларини ирригациялаш ва электрлаштириш мақсадида шамол энергиясидан фойдаланиш учун катта имкониятлар борлигини аниқладилар. Фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш марказининг директори доктор Кедар Лаъл Шрестха бу ерда журналистларга мамлакатнинг бир қанча районларида ишлаб турган экспериментал станциялар ўзини оқлаганлигини, шамол оқимларини ўрганиш эса шамол энергиясидан тоғли районларда ҳам, водийларда ҳам кенг фойдаланиш имконияти борлиги ҳақидаги мўлжалларни тасдиқлаганлигини айтди.

● АККРА. Африкадаги давлатлар янги, одилона халқаро иқтисодий тартиб ўрнатилган шароитдагина ўз олдиларида турган тараққиёт проблемаларини ҳал қилишлари мумкин. Мали республикаси президенти Траоренинг Ганага қилган визити якунлари юзасидан бу ерда эълон қилинган Гана-Мали қўшма ахборотида шу ҳақда гапирилади.

(ТАСС).

ЭРОН-ИРОҚ МОЖАРОСИ

БАҒДОД. (ТАСС). Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг сўнгги ахборотида айтилишича, Ироқ қўшинлари ўтган кун мобайнида фронтнинг жанубий участкасида душманнинг ҳужумларини даф этиб, Эроннинг учта танкини, 22 та юк машинасини, шунингдек еттита ўқ-дори омборини яксон қилганлар.

Кеча Ироқ ҳарбий ҳаво кучларининг қирувчи-бомбардимончи самолётлари фронтнинг шимолий участкасида 66 марта жанговар учиш қилиб, душманнинг жанговар позициялари ҳамда Эрон қўшинлари тўпланадиган районларга зарбалар берган.

НИКОСИЯ. (ТАСС). ИРНА (Эрон) ахборот агентлигининг хабар беришича, фронтнинг турли участкаларида тўп отишмалари бўлиб турган. Эрон батареяларининг ўти билан душманнинг бир неча жанговар позициялари, блиндажлари, бошқа ҳарбий объектлари яксон қилинган. Душман аскарларидан ҳам талафот берган.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

ОМОНАТ КАССАЛАРИ — СИЗНИНГ ХИЗМАТИНГИЗДА

АҲОЛИ ТЎЛОВЛАРИ ЮЗАСИДАН НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБ ЮРИТИШ

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Сизларнинг ҳар қайсингиз, ойма-ой квартира, коммунал хизмат, газ, электр, телефон, болаларнинг болалар муассасаларидаги қарови учун ҳақ ва бошқа тўловларни тўлаш учун омонат кассасига келасиз, узоқ навбатда туриб кўпгина қимматли вақтингизни йўқотасиз. Айни бир вақтда омонат кассалари сизни топшириғингизга кўра тўловларнинг исталган тури бўйича корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар билан нақд пулсиз ҳисоб-китоб юрита оладилар.

Омонат кассалари нақд пулсиз ҳисоб-китобларни бир маротаба, шунингдек узоқ муддатли топшириққа кўра жуда кўп маротаба — токи у бекор қилингунга қадар амалга оширадилар.

Омонатчи нақд пулсиз ҳисоб-китоб юритиш ҳақидаги топшириқни шахсан келиб омонат кассанинг ўзига буюриши ёҳуд почта орқали юбориши мумкин. Бундай топшириқларни расмийлаштиришда керак бўладиган зарур бланкаларни исталган омонат кассага кириб олиш мумкин.

Омонатчи омонат кассага ташриф буюрган вақтда унинг счётидан ўтказилган ҳамма пул омонатчининг шахсий омонат дафтарчасига ёзиб берилади.

Омонат кассалари орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоб юритиш— аҳоли учун тўловларни қабул қилиб олувчи ташкилотлар билан мулоқотнинг энг қулай формасидир. Бу—кўп вақтни тежайди, меҳнаткашларни турли тўловларни тўлаш учун омонат кассаларига бориб овора бўлиш мажбуриятидан халос этади.

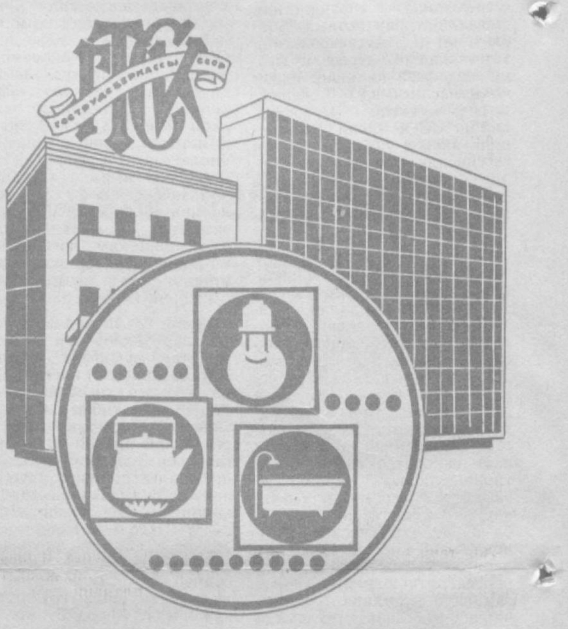

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БОШҚАРМАСИ.

30-ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1985—86 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

токарь-универсал, электр кўприк кран машинисти саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь.

Билим юртига 17,5 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ ОЛТИ ОЙ.

Ҳар ойда 72 сўмдан стипендия берилади.

Тепловознинг механик қисми ремонти бўйича слесарь, электр-газ пайвандчи, тепловознинг электр қисми бўйича слесарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь.

ЎҚИШ МУДДАТИ 3 ЙИЛ.

Бу ихтисослар бўйича 15 ва ундан катта ёшдаги камида 8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигитлар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар ҳар куни уч маҳал овқат, кийим-бош ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртида тажрибали тренерлар раҳбарлигида турли хил спорт секциялари ишлайди.

Билим юртини тугатганларга диплом берилади. Ўқишни имтиёзли диплом билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Билим юртини битирганлар темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар, жумладан Совет Иттифоқининг хоҳлаган ерига бепул темир йўл билети берилади.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, ота-онасининг иш жойидан справка, турар-жойидан справка, характеристика, 3х4 см. ҳажмдаги 8 дона фотосурат.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Червяков кўчаси, 12-уй (1, 5, 26-трамвайлар, 106-автобуснинг, «Фоменко» кўчаси бекати). Телефон 91-14-07.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Ҳужжатли фильм.
10.30 Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик.
10.55 Ёш рассомлар билан учрашувлар. 1-кўрсатув.
11.30 «Иван Павлов. Ҳақиқат излаб». Телевизион бадиий фильм. 5-серия.
12.40 РСФСР давлат духовой оркестри чалади.
12.55 Фронтдош дўстлар клуби.
14.15 Москва Давлат консерваториясининг камер оркестри чалади.
14.40 Тележурнал.
15.10 «Камалак».
15.35 Дунё воқеалари.
15.50 Телефильм.
16.55 Сиёсий шарҳловчи Г. В. Праҳин суҳбати.
17.25 Мультфильмлар.
17.55 Мўъжизасиз мўъжизалар.
18.55 Волейбол бўйича халқаро турнир.
19.25 Ш. Азнавур куйлайди (Франция).
20.15 Телеспектакль премьераси.
21.30 «Время».
22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати.
22.45 «Агар соғлом бўлай десанг». 2-кўрсатув.
23.00 Футбол бўйича СССР чемпионати.
23.45 Янгиликлар.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
9.30 «Рус санъати». Ёғоч ўймакорлиги ва нақшлаш.
10.00 «Тонгги почта».
10.30 Ҳужжатли фильм.
10.40 Грузия телевидениесининг программаси.
12.10 «Стадион ҳамма учун».
12.40 Мультфильмлар.
13.15 Музикали кўрсатув (Франция).
14.00 «Инсон—замин соҳиби».
15.00 Сув чанғи спорти бўйича халқаро мусобақалар.
15.35 Ҳужжатли фильм.
16.10 Телеспектакль.
18.25 «Театрда—премьера».
19.45 «Здоровье».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Халқаро обзор».
21.00 Фильм-концерт.
21.30 «Время».
22.00 «Паҳлавон ва масхарабоз». Бадиий фильм.
23.35 Илмий-оммабоп фильм.

УзТВ I

10.00 Ахборот.
10.25 Болалар учун фильм.
10.55 «Светофор».
11.55 «Ҳовлимиздаги стадион» (рус.).
12.25 «Ҳужжатли кино экрани».
13.10 «Касаба союзлари — коммунизм мактаби». (рус.).
13.40 «Актёрлар ва роллар».
14.40 «Замондас» (қозоқ тилида).
17.45 Кўрсатувлар программаси.
17.50 «Қувноқ пионер ёзи» (рус.).
18.20 «Абитуриент-85».
18.50 «Амалдаги интернационализм» (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Адабий-музикали композиция.
20.30 «Ахборот».
20.50 Республикада хизмат кўрсатган артист Н. Ҳамроқулов куйлайди.
21.30 Москва. «Время».
22.00 Экранда — кинокомедия. «Автомобилдан сақланинг».
23.30 Кўрсатувлар программаси.
Тожикистон телевидениесининг программаси.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда"/

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

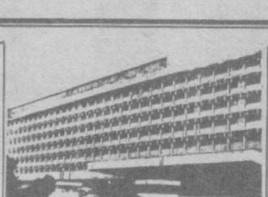

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325556; фотомухбир—325894.